

Program profilaktyki raka płuca

Rak płuca to największy zabójca spośród nowotworów. Mogłoby być inaczej, gdyby był wykrywany na wczesnym etapie

Najpierw rak atakuje miejscowo płuca. W Polsce w tak wczesnej fazie diagnozuje się zaledwie ok. 20 proc. przypadków (dane Krajowego Rejestru Nowotworów). To za mało, zwłaszcza że u tych pacjentów można zastosować optymalną terapię, dzięki której – jak wskazują onkolodzy – 75 proc. takich pacjentów przeżywa co najmniej 5 lat po rozpoznaniu choroby (w onkologii okres pięcioletniego przeżycia po diagnozie nowotworu ocenia się jako jego całkowite wyleczenie).

Jak podaje krajowy konsultant w dziedzinie onkologii prof. Maciej Krzakowski, w 2016 roku 47 proc. przypadków raka płuca wykryto w stadium rozszania, czyli wtedy, gdy pojawiły się już przerzuty w odległych narządach, a 32 proc. – w tzw. stadium regionalnym, czyli gdy nowotwór zaatakował już pobliskie tkanki. To pogarsza rokowanie. Rocznie w Polsce ok. 23 tysięcy osób dostaje diagnozę: „rak płuca” i mniej więcej tyle osób z powodu tej choroby w ciągu roku umiera.

Aż 95 proc. chorych to byli lub obecni palacze tytoniu. Jak w każdym nowotworze wpływ na rozwój tej choroby mają też czynniki genetyczne.

Objawy raka płuca na początku są bardzo skąpe lub wręcz ich brak. Zwykle są to:

- kaszel
- duszność
- nawracające infekcje płucne
- chrypka
- ból
- podwyższona temperatura
- osłabienie
- chudnięcie.

Krajowy konsultant ds. onkologii prof. Maciej Krzakowski apeluje, by nie lekceważyć utrzymującego się, pomimo leczenia objawowego, kaszlu, zwłaszcza wtedy, gdy zauważymy zmianę charakteru kasłania. Ostrzega, że chrypka pojawia się najczęściej wówczas, kiedy zaczyna już dochodzić do przerzutów.

Dla osób szczególnie zagrożonych rakiem płuca opracowany został Ogólnopolski Program Wczesnego Wykrywania Raka Płuca (WWRP) za pomocą Niskodawkowej Tomografii Komputerowej (NDTK), który ma na celu nie tylko wzrost wiedzy na temat raka płuca, ale i wykrywanie go na wczesnym etapie.

Czy ten program jest dla Ciebie?

Tak, jeśli jesteś:

1) osobą w wieku 55–74 lat i:

- palisz papierosy nałogowo – masz konsumpcję tytoniu większą lub równą 20 paczkom, palisz paczkę dziennie od 20 lat, palisz 2 paczki dziennie przez 10 lat
- nie udało Ci się rzucić palenia na więcej niż 15 lat (dot. ostatniego okresu absencji);

2) osobą w wieku 50–74 lat i:

- palisz papierosy nałogowo – masz konsumpcję tytoniu większą lub równą 20 paczkom, palisz paczkę dziennie od 20 lat, palisz 2 paczki dziennie przez 10 lat
- nie udało Ci się rzucić palenia na więcej niż 15 lat (dot. ostatniego okresu absencji);
- w dodatku:
  - z uwagi na wykonywany zawód byłeś narażony na działanie krzemionki, berylu, niklu, chromu, kadmu, azbestu, związków arsenu, spalin silników diesla, dymu ze spalania węgla kamiennego, sadzy
  - byłeś narażony na radon
  - chorowałeś na raka płuca, chłoniaka, raka głowy i szyi lub raki zależne od palenia tytoniu, np. raka pęcherza moczowego
  - ktoś z Twojej bezpośredniej rodziny (pierwszego stopnia) miał raka płuca
  - chorujesz na przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (POChP) lub włóknienie płuc (IPF).

Gdzie się zgłosić?

Trwa nabór placówek POZ. Listy placówek są (lub dopiero będą) publikowane na stronach ośrodków odpowiedzialnych za program w poszczególnych województwach. Systematycznie powiększają się w miarę zgłaszania się kolejnych gabinetów.

Województwo	Ośrodek odpowiedzialny za program	Do kiedy realizowany jest program
dolnośląskie	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	30.11.2023
kujawsko-pomorskie	Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku	30.09.2023
lubelskie	Białostockie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Białymstoku	30.09.2023
lubuskie	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	30.09.2023
łódzkie	Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc	30.09.2023
małopolskie	Świętokrzyskie Centrum Onkologii Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kielcach	30.06.2023
mazowieckie	Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc	30.09.2023
opolskie	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	30.11.2023
podkarpackie	Świętokrzyskie Centrum Onkologii Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kielcach	30.06.2023

podlaskie	Białostockie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Białymstoku	30.09.2023
pomorskie	Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku	30.09.2023
śląskie	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach	30.11.2023
świętokrzyskie	Świętokrzyskie Centrum Onkologii Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kielcach	30.06.2023
warmińsko-mazurskie	Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku	30.09.2023
wielkopolskie	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	30.09.2023
zachodniopomorskie	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	30.09.2023

Co Cię czeka w ramach programu?

Po wizycie kwalifikującej lekarz skieruje Cię na niskodawkową tomografię komputerową.

Badanie będzie polegało na:

- wykonaniu niskodawkowej tomografii komputerowej. Tomografia nie jest badaniem obojętnym dla zdrowia, jednak w tym wypadku dawka potencjalnie szkodliwego promieniowania jest bardzo niska
- omówieniu wyników badania. Lekarz przekaże Ci również wskazówki, jak rzucić palenie i jak przeciwdziałać powstawaniu raka płuca.

Jak się zgłosić?

Poprzez kontakt telefoniczny z wybraną placówką.

Co przygotować?

Na badanie przynieś dowód osobisty, a także – jeśli ją posiadasz – dokumentację medyczną, szczególnie jeśli dotyczy ona problemów z paleniem/chorób powstających w wyniku palenia. Badanie nie wymaga szczególnych przygotowań.

Jak długo będziesz czekać?

Czas uzależniony jest od tego, jak lekarz oceni Twój stan zdrowia i czy skieruje Cię na badania diagnostyczne.

Co zyskasz?

- W przypadku decyzji lekarza o przeprowadzeniu badania – zostaniesz poddany niskodawkowej tomografii komputerowej, a lekarz omówi jej wyniki.
- Porady antytytoniowe.
- Możliwość zadania pytań specjalście.

Szczegółowe informacje

[↓ Ogólnopolski Program Wczesnego Wykrywania Raka Płuca \(WWRP\) za pomocą Niskodawkowej Tomografii Komputerowej \(NDTK\) – połączenie prewencji wtórnej z pierwotną w celu poprawy świadomości dotyczącej raka płuca wśród społeczeństwa i personelu ochrony zdrowia. \(PDF, 1,12 MB\)](#)

Program POWR.05.01.00-IP.00-010/19 pn. Ogólnopolski Program Wczesnego Wykrywania Raka Płuca (WWRP) za Pomocą Niskodawkowej Tomografii Komputerowej (NDTK) – połączenie prewencji wtórnej z pierwotną w celu poprawy świadomości dotyczącej raka płuca wśród społeczeństwa i personelu ochrony zdrowia jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

[Przeczytaj o programie na stronie Ministerstwa Zdrowia.](#)

Podstawa prawna

Ustawa z 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 ([Dz.U. 2018 poz. 1431](#)).

Z: